

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 87

van **SOFIE JOOSEN**

datum: 9 januari 2020

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Lokale overheden - Belasting op banken en geldautomaten

De geldautomaat is op zijn retour in Vlaanderen. Naast de opmars van elektronisch en digitaal betalen, het inkrimpen van de fysieke bankkantoren is ook de golf van plofkraken nefast voor de fysieke cashverstrekken. De gevolgen zijn echter niet min: als lokaal burgemeester kan ik vaststellen dat vooral oudere Vlamingen nog steeds frequent cash geld nodig hebben voor hun dagelijkse verrichtingen. Ook voor lokale handelszaken is het verdwijnen van een nabijgelegen automaat vaak een strop.

Verscheidene lokale besturen zagen zich al geconfronteerd met (deel)gemeenten die volledig zonder geldautomaat vielen. Er wordt zelfs een actief wervingsbeleid gevoerd door sommige gemeentebesturen, die vestigingspremies overwegen.

Dat begint enigszins kafkaïaans te lijken, wetende dat heel wat lokale overheden nog steeds belastingen heffen op geldautomaten. Die gemeentelijke taks op banken en financieringsinstellingen is, in tegenstelling tot meer controversiële taksen als de hondenbelasting, springlevend. Tussen 2010 en 2017 stegen de inkomsten ervan van 734.000 naar 1.236.990 euro. Dat het bankwezen minstens in bepaalde percepties als kapitaalkrachtig en weinig sympathiek wordt aanzien, maakt zulke heffing allicht politiek aantrekkelijk. Problematisch is evenwel dat zulke taks geen onderscheid maakt tussen een bankautomaat en een fysiek bankkantoor. Meer zelfs: Sint-Pieters-Leeuw en Bredene voeren zelfs specifieke reglementen waarin expliciet geldautomaten worden belast en niet de bankkantoren.

In haar antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 65 van 17 oktober 2016, gericht aan toenmalig minister Homans, lezen we dat er nog 46 gemeenten de taks hieven. Slechts vier hadden deze afgeschaft. Minister Homans gaf toen aan dat het de Vlaamse overheid niet toekomt om lokale besturen voor te schrijven hoe hun gemeentelijke fiscaliteit te regelen. Desalniettemin lijkt het mij wel aanvaardbaar en wenselijk dat er wordt gewezen op het nut van een voor hun inwoners bereikbare geldautomaat en het mogelijk nefaste effect van een lokale taks hierop.

1. Valt een belasting op geldautomaten automatisch onder de categorie REK73411 (Banken en financieringsinstellingen)? In hoeverre is het mogelijk om alleen een heffing te doen op fysieke bankkantoren en financieringsinstellingen zonder geldautomaten te viseren? Is het toegelaten bankkantoren vrij te stellen van deze belasting indien zij een geldautomaat aanbieden?

2. Hoe evolueerde het aantal gemeenten dat nog een belasting heft op banken en financieringsinstellingen van 2016 tot heden? Hoe evolueerde de totale inkomst ervan? Graag een overzicht.
3. Hoe evalueert de minister de impact van de lokale belastingen op de teruglopende verspreiding van geldautomaten in het straatbeeld? In hoeverre is het wenselijk dat de Vlaamse overheid een signaal geeft aan de lokale overheden over het belang van bereikbare geldautomaten en de eventuele effecten van hun lokale fiscaliteit hierop?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR,
BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 87 van 9 januari 2020

van **SOFIE JOOSEN**

1. Een gemeente kan een belasting op banken en financiële instellingen heffen als een vorm van bedrijfsbelasting, zonder rekening te houden met het feit of de bank of de financiële instelling een bankautomaat aanbiedt.

Als ze kan motiveren dat die vrijstelling verantwoord is en het gelijkheidsbeginsel niet schendt, kan ze banken en financieringsinstellingen met een bankautomaat vrijstellen van de belasting. Een dergelijke vrijstelling is nog niet ingevoerd.

De opbrengsten van belastingen op banken en financieringsinstellingen worden geboekt op de rekening 73411. Gemeenten die alleen hun bankautomaten belasten, zouden eventueel ook de rekening 73606 voor de boeking van belastingopbrengsten uit automatische verdelers kunnen gebruiken.

2. In 2016 hieven 41 gemeenten een belasting op banken en financieringsinstellingen. In 2020 zijn dat er volgens de meerjarenplannen van de gemeenten nog 30.

In de onderstaande tabel vindt u een overzicht van de gerealiseerde of geraamde inkomsten uit deze belasting per gemeente sinds 2016:

Plaatsnaam	JR 2016	JR 2017	JR 2018	MJP 2019	MJP 2020
Aalst	97 760	96 720	87 880	100 000	108 800
Bekkevoort	3 000	3 000	5 250	5 250	0
Beringen	9 548	10 168	10 168	9 672	0
Boom	4 550	3 050	3 900	5 500	0
Boutersem	6 900	6 900	6 600	6 000	6 000
Deinze	8 675	7 975	7 275	11 500	11 500
Diest	5 520	5 550	5 220	5 631	5 500
Diksmuide	10 440	10 800	10 080	9 000	0
Dilsen-Stokkem	3 580	3 580	0	0	0
Eeklo	9 000	9 000	6 900	6 900	7 500
Gent	639 120	607 166	644 271	649 554	660 596
Hamont-Achel	4 750	0	9 120	5 000	5 000
Herentals	5 435	4 380	5 260	5 300	0
Ieper	23 188	32 613	0	22 000	22 000
Kortemark	10 800	9 600	9 600	9 600	8 400
Kortesseem	1 190	1 210	640	1 190	0
Kortrijk	57 500	56 000	53 000	47 500	45 000
Laakdal	1 130	1 130	1 130	1 130	0
Landen	10 750	9 000	9 500	10 750	0
Lennik	2 050	2 050	0	2 150	4 400
Liedekerke	21 000	21 000	21 000	25 500	31 750
Linkebeek	9 400	9 400	9 400	9 400	9 400

Maasmechelen	21 750	21 269	21 613	21 140	21 500
Mechelen	51 000	51 000	50 500	51 000	51 000
Meise	8 200	8 200	7 400	9 000	7 038
Melle	12 875	11 175	10 450	11 000	8 000
Menen	10 500	10 650	8 550	8 400	7 650
Merelbeke	8 500	9 100	8 900	9 000	9 000
Mol	7 686	7 688	6 076	7 500	5 700
Niel	6 900	7 500	5 100	6 600	0
Ninove	0	0	0	5 000	0
Oostende	0	98 000	49 000	49 000	0
Opwijk	4 350	4 350	4 200	4 000	0
Pelt	6 376	6 177	5 930	0	0
Poperinge	9 440	9 495	8 670	10 000	1 800
Stabroek	3 725	3 725	3 225	3 725	3 725
Tielt	6 500	6 500	7 000	6 500	3 000
Tielt-Winge	0	8 650	9 450	8 500	6 750
Tienen	33 000	31 100	30 300	32 000	37 000
Voeren	900	900	900	800	800
Westerlo	9 125	9 250	8 950	9 000	8 600
Wommelgem	5 250	5 250	5 250	5 250	5 250
Zelzate	7 378	6 720	6 181	7 758	6 181
Zwijndrecht	12 000	10 000	10 000	10 000	10 000

3. Er bestaat geen informatie over de mate waarin de gemeentelijke belastingdruk een rol speelt in de daling in het aantal bankautomaten (en het aantal bankkantoren). Zeker is dat ook het beleid van de banken meespeelt, doordat zij volop inzetten op digitalisering (bancontactbetalingen en online bankverrichtingen) en veiligheidsrisico's willen vermijden (plofkraken).

Geen enkele gemeente hoeft het alleszins volledig zonder geldautomaten te stellen. De federale overheid onderhandelde in haar beheersovereenkomst met Bpost over een minimumdienstverlening inzake geldautomaten. In gemeenten waar geen enkele andere financiële instelling een biljettenverdeler ter beschikking stelt, is Bpost verplicht om er een te installeren (zie punt 10.7 van de beleidsovereenkomst 2017).

Er zijn ook gemeenten die uit eigen beweging overeenkomsten sluiten met banken om geldautomaten ter beschikking te (blijven) stellen. Dat doen zij in volle vrijheid naargelang van de behoeften die zij plaatselijk ervaren.